

GLASOVALI SMO ZA

REFERENDUM ZADNI MESEC LANSKEGA LETA JE BIL USPEŠEN – ŠTIRI PODJETJA ZDRUŽENA – BOLJŠA POVEZAVA SLOVENSKE ŽIVILSKE INDUSTRIJE

Že najmanj dve leti so se pivovarne Laško, Union in Talis ter tovarna Kolinska dogovarjale, da bi bilo spričo razdrobljenosti živilske industrije pametno uvesti boljše poslovno tehnično sodelovanje oziroma združiti podjetja. Vse bolj je namreč postajalo jasno, da nova gospodarska gibanja na domačem, še bolj pa na tujem trgu omogočajo ugodne poslovne rezultate samo močnejšim gospodarskim organizacijam. Tudi trgovina združuje posamezna podjetja, ob spoznanju, da pomeni združitev posameznikov večjo gospodarsko moč. Zgled je spodbudil tudi živilsko industrijo.

O združitvi podjetij so se odločali člani vseh delovnih organizacij. Rezultati so bili ugodni. Kaj pravzaprav prinaša združitve? Ne samo boljše povezanost slovenske živilske industrije; združitev v enotnem podjetju odpira široke možnosti na področju investiranja. S skupno razvojno politiko bo moč usmerjati skupna sredstva v nadaljno predelavo odpadkov pro-

izvodnega procesa pivovarn in Kolinske. Skupna vlaganja bodo uredila gradnjo nove tovarne za proizvodnjo slada in gradnjo skupnega raziskovalnega centra. Združitev pa obeta še veliko drugih prednosti.

KAKO BO POSLOVALO ZDRUŽENO PODJETJE?

Osnovno načelo združenega podjetja sta samoupravnost in

enakopravnost vseh članic. Te dni bodo članice podpisale samoupravni sporazum, s katerim bo imela vsaka podpisnica status pravne osebe, tj. samostojno bo delila dohodek, samostojno obračunavala in izpolnjevala obveznosti do družbene skupnosti. Zanimivo določilo samoupravnega sporazuma upošteva delegatsko načelo, po katerem vsaka temeljna organizacija ozi-

roma podpisnica tega sporazuma delegira v delavski svet združenega podjetja šestčlansko delegacijo. Lahko bi se pohvalili z dejstvom, da je to prvo konkretno izvajanje ustavnih dopolnil. Pomembna nova oblika pri izpopolnjevanju samoupravljanja je tako imenovana konferenca samoupravljavcev. Ta naj bi bila najmanj dvakrat na leto v vseh temeljnih organizacijah združenega podjetja. Člani delovnih skupnosti bodo kritično ocenjevali delo združenega podjetja in izpolnjevanje sprejetih nalog in programov ter dajali smernice in priporočila za delo naprej. Prvi korak pri združevanju slovenske živilske industrije je tu. Samoupravna načela in enakopravnost podpisnic družbenega dogovora zagotavljata možnost tudi drugim organizacijam združenega dela v tej panogi, da se vključijo v združeno slovensko živilsko industrijo. M. D.

OBČANOVO PISMO

SPOŠTOVANI TOVARIS UREDNIK!

V 1. letošnji številki vašega glasila ste objavili sliko pod naslovom *Kdaj se bomo znebili barak?* S kratkim komentarjem, da barake nikomur ne delajo časti. S komentarjem se strinjam, problem je aktualen s socialne in estetske plati, sam pa želim postaviti še eno vprašanje (žal ga ne morem dokumentirati s sliko), in sicer: *Koliko časa bomo še rušili stanovanjske hiše?* V preteklem letu je bilo v Ljubljani porušenih precejšnje število stanovanjskih hiš, a konkretno imam v mislih rušenje stanovanjskih hiš na Zaloški cesti št. 55 in 57. Vem in razumem, da je v Ljubljani predvideno in potrebno porušiti precej starih stanovanjskih hiš. Toda to težko razumem jaz, ki imam lepo stanovanje; a kako naj to razumejo oni, ki nimajo strehe nad glavo ali pa stanujejo v barakah, o katerih govori vaša slika: da v isti Ljubljani, kjer bo leta 1976 še primanjkovalo 1.700 stanovanj (podatek je vzet s prve strani vašega glasila), rušijo stanovanjske hiše, kot npr. na Zaloški cesti št. 55 in 57. Zelo me bo veselilo, če bom v eni od naslednjih števil vašega glasila lahko našel zadovoljivo pojasnilo na moje vprašanje. Odgovor, ki sem ga dobil na komunalnem oddelku občinske skupščine Moste-Polje, me ni mogel prepričati o nujnosti rušenja navedenih hiš. Lepo pozdravljeni!

Ernest Kovše
Rojčeva 22

ODGOVOR NA OBČANOVO PISMO

Rušenje posameznih stanovanjskih hiš in njega ekonomska upravičenost je problem, s katerim se srečujejo tako urbanisti kot organizacije za urejanje stavbnih zemljišč ob izdelavi posameznega zazidalnega načrta oziroma ob gradnji vsakega zazidalnega območja. Centralni predeli našega mesta so namreč še do nedavnega delali viden urbano neurejenega mesta. Osnovne raziskave prostorskih možnosti našega mesta so pokazale, da se bo mesto intenzivno razvijalo na območjih vseh občin, to je tudi območjih, ki so včasih predstavljala periferijo mesta. Tako se bo razvijala občina Moste-Polje od centra Most in demonstracijske soseske Štepanjsko naselje preko Fužin do Sostrega in industrijsko-servisne cone. Glede na pomembno vlogo naše občine in bodoči razvoj tega območja, je nujno potrebno urediti center Most in vse centralne dele z družbenimi in poslovnimi objekti (pošta, banka, prehrambni center, kino, VVZ, šole in druge služnostne dejavnosti), in sicer v taki izvedbi, ki ne bo zahtevala kasnejših sprememb, popravkov in dopolnitev. Pri tem je treba misliti tudi na gradnjo vseh komunalnih objektov kolektivne in individualne potrošnje, ki predstavljajo v tempu urbanizacije prav tako dolgoročno dobro. Dnevno se srečujemo z vse večjo obremenjenostjo osnovne infrastrukture, zlasti cestnega omrežja, kar predstavlja oviro v nadaljnjem razvoju naše občine. Glede na obstoječe stanje je pooblaščenca organizacija za urejanje zemljišč sprejela v svoj operativni program za leto 1973 rekonstrukcijo Zaloške ceste. Po generalnem urbanističnem načrtu mesta Ljubljane in dokumentaciji urbanistične ureditve cestnega prostora Zaloške ceste naj bi nova rekonstruirana Zaloška cesta predstavljala mestno vpadnico, ki bo povezovala promet iz vzhodnih regij prek perifernih stanovanjskih območij s centrom mesta. Cesta v novi izvedbi bo imela značaj avenijske velikih mest. Z rekonstrukcijo Zaloške ceste je povezano rušenje objektov, ki jih navaja pisec članka, to je stanovanjskih hiš št. 55 in 57. Zazidalni načrt centra Most MS-1 je potrdil svet za urbanizem pri skupščini mesta Ljubljana s sklepom o potrditvi urbanistične dokumentacije (Ur. list SRS 14/70). Načrt v detajlu ponazarja bodoče območje zazidalnega otoka centra Most in obsega predel med Zaloško cesto, Proletarsko, Rojčovo in Pokopališko ulico. Načrt podaja detajlno urbanistično in arhitektonsko rešitev predela poslovno-trgovskega in družbenega centra v Mostah. V pravilniku k zazidalnemu načrtu, ki je njegov sestavni del, je izrecno rečeno, da morajo biti faze gradnje gradbeno in ureditveno zaključene. Gradnja le na „prostitih površinah“ ni niti predvidena niti dovoljena. Pooblaščenca organizacija za urejanje zemljišč je dolžna v skladu s fazami gradnje predhodno pridobiti zemljišče, opraviti rušenje, dodeliti nadomestna stanovanja nosilcem stanovanjskih pravic v rušenih objektih in zemljišče komunalno urediti. Ker so pristojni organi občine sprejeli faze gradnje centra Most, smo morali porušiti objekta na Zaloški cesti št. 55 in 57, če smo hoteli predčasno urediti tudi traso Zaloške ceste na predelu, ki ga bomo zgradili v letu 1973. Razumljivo je, da se piscu članka zdi nelogično rušiti še nedotrajane stanovanjske hiše, medtem ko mnoge družine še bivajo v barakah in čakajo na boljše streho nad glavo. Vendar je število družin, katerih bivanje je dejansko nevedno človeka v sodobni družbi, iz dneva v dan manjše, kajti z urbanizacijo in širjenjem gradnje stanovanjskih sosesk zunaj centralnih mestnih območij odstranjujemo istočasno tudi vse barake in lesene provizorije ter vsem stanovalcem teh objektov dodelujemo nova primerna stanovanja. Vendar pa ni možno pri izvajanju smotne urbanizacije in kompleksnega razvoja mestnih predelov iti mimo nujnosti, da je treba rušiti tudi kak objekt, ki je trenutno za bivanje še uporaben. V preteklih letih smo posvečali premalo pozornosti kompleksnemu opremljanju zemljišč in etapni, smotrni gradnji sosesk. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev smo morali večkrat najti parcialne rešitve z zazidavo tistih zazidalnih območij, ki so terjala najmanj stroškov za ureditev zemljišča. Dosedanje izkušnje pa so pokazale, da je nekompleksno urejanje urbanizma oziroma komunalno-stanovanjskega gospodarstva konec koncev mnogo dražje kot kompleksno. Zato naj bi tudi prizadeti občan presojal vsako odstranitev obstoječih stanovanjskih objektov z vidika kompleksnega in smotrnega urejanja centra naše občine. Pooblaščenca organizacija za urejanje zemljišč na območju občine Ljubljana Moste-Polje SOSESKA

Premalo mladih v organih samoupravljanja

Stopnja razvitosti demokratičnih samoupravnih socialističnih odnosov je osnovni element, ki opredeljuje tudi položaj mladih ljudi. Mladi delavci so od odločanja o pogojih in rezultatih svojega dela odmaknjeni predvsem zato, ker je od tega odmaknjen delavski razred, katerega sestavni del so tudi oni.

Mesto in organiziranje v družbenem delu kot izvoru osnovnih pravic in izvoru eksistence, perspektive v njem in mesto, na katerem se odloča o pogojih in rezultatih dela, so najbistvenjša obeležja družbenega položaja vsakega posameznika in vsakega dela naše samoupravne družbe. To enako drži tudi za mladino. Osnovni dejavniki, ki opredeljujejo družbeni položaj, a s tem tudi stremeljenja, želje, pa tudi idejno orientacijo mladine, so predvsem:

možnosti vključevanja v združeno delo, mesto v združenem delu, a s tem v zvezi tudi položaj v ustvarjanju dohodka in mesto mladine pri tem urejena vloga v procesu spremljanja družbenih odločitev o pogojih in rezultatih svojega dela, to je mesto in vloga v procesih samoupravnega odločanja. Prav v teh bistvenih odnosih so velike razlike med posameznimi deli mladine. Medtem ko je del mladine, in to velik, vključen v združenem delu gospodarstva, je prav tako precejšen del mladine v šolah, v individualnem

sektorju kmetijstva, pa tudi pri privatnikih; del mladih je nezaposlen, nemalo pa jih je tudi v tujini.

Nesporno je, da ima mladina zaposlena v družbenem sektorju gospodarstva, najugodnejše možnosti za sodelovanje v procesih samoupravnega odločanja, da je formalno izenačena z drugimi delovnimi ljudmi. To je vsekakor tisti del mladine, ki se pojavlja kot najneposrednejši ustvarjalec materialnih vrednosti, tisti, ki je resnični samoupravljavec, ker mu to predvsem omogoča njegov delovni položaj. Toda ne samo naša politična praksa in izkušnje, tudi več znanstvenih raziskav kaže, da obstajajo vidna nesorazmerja med prispevkom mladine v delu in ustvarjanju dohodka na eni in med sodelovanjem v samoupravljanju, v sprejemanju samoupravnih odločitev na drugi strani. Niti tu v družbenem sektorju, kjer so pogoji za drugačno stanje, kot sem ga predočil, mladina pogosto tudi zaradi raznih birokratskih in tehno-kratskih odnosov redno ni v takšni poziciji, v kateri so drugi delovni ljudje. Številčo

no zastopljenost mladih v samoupravnih organih nimamo za edino in najvažnejše merilo njenega angažiranja v samoupravljanju in njenega splošnega družbenega položaja. Toda prav, tako bi bilo nesmiselno govoriti oziroma trditi, da pa to nimamo za pomembno. Številčo mladine v organih samoupravljanja – ob dejstvu, da sta njih vloga in značaj že sedaj dokaj velika – kaže tudi

možnost mladine, da bi bila aktivni subjekt v sprejemanju samoupravnih odločitev v njihovi končni obliki, a istočasno je tudi odraz in rezultat aktivnosti mladine v celotnih procesih samoupravnega odločanja. Z enega in drugega stališča gledano dejstvo, da v teh organih ni dovolj mladine, je nezadovoljujoče.

ZVONE CVEK

Občinski odbor društva upokojencev Ljubljana Moste-Polje, Proletarska 1.

PREDLOG ZA HIMNO

Podružnica društva upokojencev Ljubljana Moste je ob izletu na Andreev sejem, ki se ga je udeležilo 84 članic in članov, soglasno sklenila predlagati za slovensko himno znano pesem NAPREJ ZASTAVA SLAVE, katero so prepevali slovenski študentje na Dunaju, člani slovenskih akademskih klubov DANICA in ZARJA že pred več kot 110 leti. Melodije Davorina Jenka so spremljale v boju za pravico slovenskega naroda naše prednike, nas še živče in ostarele in naj spremljajo tudi naše znanke, saj živi še veliko Slovencev zunaj naših meja, ki naj jim bo tudi naša himna v spodbudo!

NAPREJ ZASTAVA SLAVE!

Tajnik: STEFAN KRŽIN

Predsednik: PETER BELINGAR

VABLJIVO SANKALIŠČE

Upajmo, da bo do zimskih šolskih počitnic zapadlo tudi nekaj snega in jih bodo naši otroci čim lepše preživeli. Poleg snega pa je nadvse pomembno, kje se bodo otroci sankali. Na KODELJEVEM je le malo strmin, ki bi bile primerne za to vrsto zimskega športa. Ob novem vrtcu na KODELJEVEM imamo lepo sankališče, ki ga bodo vrtičevski otroci uporabljali le v dopoldanskem času. Kolektiv vrtca je razmišljal o tem in sklenil, da povabi vse

otroke nižjih razredov bližnjih osnovnih šol na sankališče ob novem vrtcu. Vse, ki se bodo vabilu odzvali, prosimo le, da prihajajo in odhajajo na sankanje samo skozi vhod na Povšetovi ulici. Prav tako prosimo tudi starše, da otroke na to stalno opozarjajo. Če bo torej naš breg zasnežen, vas vabimo na sankanje ob popoldnevih, a prosimo, da nam s svojim prihajanjem in odhajanjem ne boste delali škode. Kolektiv VVZ KODELJEVO

Seja krajevne organizacije Zveze borcev Polje-Slape je bila dobro obiskana. Več o tem na 8. strani

IZ ŽABJE PERSPEKTIVE

POLITIČNA KRATKOVIDNOST

Pred nekaj meseci je prišel v našo tovarno nov uslužbenec. Prvič v moji uspešni dolgoletni vratarški karieri se mi je pripetilo, da o njem nisem vedel ničesar. Nisem vedel, kako mu je ime niti od kje je prišel in kaj dela. Prvo jutro, ko je nastopil službo, je prišel skupaj s sekretarjem in ta mi je samo suho dejal, da „je tovariš odslej naprej naš novi sodelavec“. Ta „sodelavec“ pa se ni nikoli oglašil v vratarnici, nikoli kaj zahteval in – kolikor sem mogel videti – tudi z nikomur ni govoril ali se ob koga obregnil. Videl sem ga vsako jutro, ko je pet minut pred začetkom delovnika tiho in brezosebno kot duh priplaval mimo vratarnice in mi z rahlim naklonom glave brez nasmeha dal vedeti, da je tu. ... ali pa je bil to njegov poždrav, vrag si ga vedi. Enako je bilo pet minut po zaključku delavnika. Zopet je prišel mimo okna z enakim nedoločljivim

bedastim naklonom in že je izginil. To njegovo obnašanje, ta brezimnost ali če hočete apatičnost me je začela vznemirjati. Tako, ljudje božji, vendar ne gre. Vratar je v tovarni tudi spovednik. Pri njem se je treba ustavit, z njim pokramljati, se izkašljati. To je tudi edini način, da se seznaniš z novicami in se znaš obnašati tako, kot zahteva trenutna situacija. Temu sem hotel napraviti konec in pri tem upošteval rek, da če ne gre gora k Mohamedu, gre pač Mohamed h gori. Pri vratih sem mu postavil zasede in sem ga, ko je hotel takole neslišno zdrseti mimo vratarnice, pozdravil in ogovarjal: „Dobro jutro...“ kako lepo vreme!“ ali „kako zopno prši...“ kako slabo poletje!“ in podobno. A vse zaman. Ni me pogledal, ni mi odgovoril, kot da bi zanj ne obstajal; ali pa mogoče on ni obstajal. Morebiti je bil duh kakega bivšega usluž-

benca, ki se je vračal z delom poravnat škodo, ki jo je s svojim delom napravil v tovarni še za življenja. No, to je bila res blazna in nemogoča misel, toda verjemite mi, da me je obsla; posebej še, ko sem doma slišal hčerko, kako se je na pamet učila Aškerčevo pesem Mejn. Mož me je vedno bolj razburjal, izgubil sem ves svoj notranji mir. Zaradi sebe sem moral z njega strgati tančico, ki ga je delala nenavadnega. Zaman sem se spraševal, nihče mi ni vedel ničesar povedati. Odločil sem se že, da bom uradno stopil h kadrovniku po informacije, a me je ta že pred tem rešil muk. Pred dnevi je namreč kadrovnik pomotoma prišel na delo deset minut prekmalu in se ustavil pri meni v vratarnici. Takoj za njim je kot ponavadi prišel „moj neznanec“ in izginil v tovarniškem dvorišču. Dregnil sem kadrovika in ga vprašal:

„Kdo pa je pravzaprav tale tip?“
„Kaj ga ne poznaš?“ se je začudil kadrovnik. „To je Tone Hrast, včasih je pol občine trepetalo pred njim. Ali še nisi slišal zanj?“
„Do tega trenutka ne. Kaj pa je bil, da je pol občine trepetalo pred njim?“
„Nič posebnega, vendarle veliko. Bil je tržni inšpektor, in to inšpektor v pravem, najbolj groznem pomenu. Na kogar je položil roko, ni več vstal. Gostilničarji, zasebni in državni, trgovci in veletgovci ter obrtniki so prebledeli, če so samo slišali njegovo ime in v onemoglem besu zaman škrtali z zobmi. Bili so primeri, da so pošlovodje omedlevali, ko je odprl vrata trgovine. Njegov pogled je bil kot rentgenski aparat. Samo pogledal je človeka, pogledal po trgovini in že mu je bilo vse jasno. Takoj se je napolil k pravemu predalu, k pravi polici ali potegnili iz fascikla točno tisto dobavnico, katero je potreboval. Kratko malo, bil je nezmerljiv oostrostrelec. Kamor je pometil, je ustrelil in tudi zadel. Bil je glavni dobavitelj „materiala“ za sodnika za prekrške in javnega tožila. Na račun glob, ki so bile odmerjene po njegovi zaslugi, bi v občini lahko zgradili najmanj šolo.“

„Ja,“ sem dejal in se popraskal za ušesi. „Saj se mi je res zdel nenavaden tip. Kaj pa smo naredili takega, da že toliko časa hodi v tovarno. Saj nas bo vse odstrelil, če je res tak, kot praviš. Odslej se mu bom raje umikal, sicer...“ Hotel sem reči še: „... bo še mene zavrtel. Človek nikoli ne ve, kaj ne stori prav!“ a sem raje umolknil, saj ni treba, da bi vzbujal kadrovnikovo pozornost. Torej se moj šesti čut, ki je v njem vohal nekaj neprijetnega, le ni motil. „Ne, ne, pri nas je sedaj zaposlen. Opravila nepomembno delo v računovodstvu. Lahko je srečen, da smo ga sploh sprejeli.“
„In zakaj ni več inšpektor?“
„Saj to je tisto, kar človek ne more verjeti. Vse je vedel, vse je razumel, samo politično je bil kratkoviden!“
„Tega ne razumem? Če je bil tak, kot praviš, potem jo bil, kot rečeno, na liniji. Takšne inšpektorje vendar zahtevamo.“
„Ne gre za to. Spravil se je nad našo veletgovino. Odkril je toliko stvari, da je dobil generalni direktor živčni zlom in bil šest mesecev na bolniškem dopustu. Nekateri so celo namigovali, da ga je to rešilo pričanja na sodišču, kar bi bilo: anj precej neprijetno. V glavnem pa jim

je odžri polletni dobiček – ali si lahko predstavljáš preplah!“
„Saj v tem ni nič narobe!“
„Nič! Toda narobe je bilo to, da je bil direktor veletgovine pred nekaj meseci izvoljen za župana...“
„A...“
„Ti je sedaj jasno! Prvo, kar je novi župan naredil, je bilo, da je inšpektorja spravil z občine.“
„Kako strašna usoda!“ sem se zgrozil. Nov nauk o previdnosti zame. „Toda zakaj je bil politično kratkoviden. Saj ni mogel vedeti, da bo ravno direktor postal župan. To je pač usoda.“
„Moral bi vedeti! Vsi, ki so hoteli, pa še del tistih, ki to niso hoteli so vedeli, da je direktor kandidat za predsednika in je bilo samo vprašanje časa, kdaj bo prevzel funkcijo. Torej bi moral vedeti – ali pa je res politično zelo kratkoviden.“
„Kaj pa, če je vedel, a je vseeno...“ sem začel na glas razmišljati. „...Da, kaj pa če je res vedel?“ je začel za menoj na glas razmišljati še kadrovnik. „Nemogoče, saj to je samomor. Nemogoče. Takih ljudi nimamo več.“
Jaz pa mislim, da jih imamo še. Samo ne vem, koliko časa jih bomo še imeli.